

Ilmarisen osavuosisiraportti

1.1.–30.6.2023

ILMARINEN

Ilmarisen osavuosisiraportti 1.1.–30.6.2023: Sijoitus- tuotto nousi 3,7 prosenttiin, vakavaraisuus vahvistui ja kustannustehokkuus parani edelleen

Tammi–kesäkuun kehitys lyhyesti:

- Ilmarisen sijoitussalkun tuotto oli 3,7 (-6,2) prosenttia eli 2,1 mrd. euroa. Sijoitusten markkina-arvo nousi 58,2 (56,3) miljardiin euroon. Sijoitusten pitkän aikavälin keskituotto vuodesta 1997 alkaen oli 5,8 prosenttia. Tämä vastaa 3,8 prosentin reaalityottoa.
- Sijoitustoiminnan hyvän tuoton myötä tammi–kesäkuun kokonaistulos nousi 0,6 (-3,4) miljardiin euroon.
- Vakuutusmaksutulo nousi 6 prosenttia 3,5 (3,3) miljardiin euroon. Eläkkeitä maksettiin 3,6 (3,3) miljardia euroa.
- Nettoasiakashankinta oli 70 (91) miljoonaa euroa ja rullaava edellisen 12 kuukauden asiakaspysyvyys oli 96,4 (97,1) prosenttia.
- Hoitokulut alenivat kolmella prosentilla 50 (52) miljoonaan euroon ja olivat 0,35 (0,39) prosenttia vakuutettujen TyEL-palkkasummasta ja YEL-työtulosta.
- Vakavaraisuuspääoma nousi 12,4 (11,8) miljardiin euroon ja vakavaraisuusaste vahvistui 126,4 (125,8) prosenttiin.
- Näkymät: Ilmarisen maksutulon odotetaan kasvavan palkkasummien kasvun myötä, mutta kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan edellisvuodesta.

Avainluvut	1-6/2023	1-6/2022	2022
Vakuutusmaksutulo, milj. €	3 493	3 287	6 558
Maksetut eläkkeet, milj. €	3 594	3 287	6 606
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. €	50	52	99
TyEL-palkkasumma ja YEL-työtulo, milj. €	14 231	13 378	26 630
Hoitokulut palkkasummasta ja työtulosta, %	0,35	0,39	0,37
Sijoitustuotto, %	3,7	-6,2	-6,6
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. €	605	-3 447	-4 592
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. €	58 218	56 706	56 264
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	12 401	13 106	11 777
Vakavaraisuusaste, %	126,4	129,3	125,8

Osavuosisiraportissa tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2022 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2022 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS

Ilmarisen sijoitustuotto nousi 3,7 prosenttiin, vakavaraisuus vahvistui ja kustannustehokkuus parani edelleen korkeasta inflaatiosta ja talouskehityksen epävarmuudesta huolimatta.

Sijoitusmarkkinat kehittyivät vuoden ensimmäisellä puoliskolla positiivisesti, vaikka keskuspankit ovat jatkaneet ohjauksorkojen nostoja ja korkojen nopea nousu on aiheuttanut haasteita ja rahoituskustannusten nousua mm. velkaantuneille kotitalouksille, yrityksille ja velkavipua käyttävälle kiinteistösektorille. Inflaatio ja globaali talouskasvu ovat hidastuneet, minkä seurauksena markkinoilla odotetaan ohjauksorkojen nostojen päättyvän vuoden loppuun mennessä. Vahvana jatkunut työllisyys- ja palkkakehitys ovat tukeneet kysyntää erityisesti palvelualoilla ja luoneet uskoa, että inflaatio saadaan kuriin ilman syvempää taantumaa. Pääomamarkkinoiden kehitys oli alkuvuonna alueellisesti ja sektoreittain vaihtelevaa. Osakekurssit nousivat Yhdysvalloissa erityisesti isojen teknologiayritysten johdolla, ja nousu oli vahvaa myös Euroopassa, mutta Suomessa kurssikehitys jäi miinukselle.

Ilmarisen tammi-kesäkuun sijoitustuotto nousi 3,7 prosenttiin eli 2,1 miljardiin euroon osakemarkkinan suotuisan kehityksen sekä korko- ja luottoriskisijoitusten tuottojen myötä. Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,8 prosenttia. Se vastaa 3,8 prosentin keskimääräistä reaali vuosituottoa vuodesta 1997. Vakavaraisuusaste nousi 126,4 prosenttiin, ja vakavaraisuuspääoma 12,4 miljardiin euroon. Pitkäjänteisellä rahastoinnilla

ja sijoittamisella kerätyt vakavaraisuuspuskurit suojaavat eläkevaroja markkinoiden heilahtelulta.

Vakuutusmaksutulo kasvoi 6 prosentilla 3 493 miljoonaan euroon Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden palkkasumman kasvun myötä. Ilmarisen suhdanneindeksiin kuuluvissa yrityksissä työntekijämäärä kasvoi tammi-kesäkuussa 1,3 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Työllisyyskehitys näyttäisi kuitenkin hiipuvan sillä työntekijämäärä kääntyi kesäkuussa 0,3 prosentin laskuun ensimmäistä kertaa yli kahteen vuoteen. Eläkkeitä maksoimme 3 594 miljoonaa euroa noin 455 000 eläkeläiselle.

Ilmarisen toiminnan kustannustehokkuus parani edelleen. Nousimme viime vuonna hoitokulusuhteella mitattuna alan tehokkaimmaksi yhtiöksi. Tammi-kesäkuussa operatiiviseen toimintaan käytetyt hoitokulut laskivat 3 prosentilla 50 miljoonaan euroon. Hoitokulut olivat 0,35 prosenttia palkkasummasta ja työtulosta. Työeläkeyhtiöt siirtyivät vuoden alusta yhtiökohtaisiin hoitokustannustariffeihin. Tämän muutoksen myötä asiakkaamme saavat parantuneen kustannustehokkuuden hyödyt edukseen suoraan vakuutusmaksuissaan.

Uuteen hallitusohjelmaan on kirjattu työeläkepolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi eläkkeiden riittävä taso ja kattavuus, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus sekä rahoituksen kestävyys myös pitkällä aikavälillä. Sijoitustuottojen merkitys eläkejärjestelmän pitkän aikavälin rahoituksen kestävyuden näkökulmasta korostuu, minkä vuoksi vakavaraisuuskehikkoa tulisi uudistaa siten, että se mahdollistaa parempien pitkän aikavälin tuottojen tavoittelun.

Suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa ja työeläkejärjestelmää haastavat erityisesti työikäisen väestön pieneneminen ja huoltosuhteen heikkeneminen. Työperäisen maahanmuuton lisääminen on sekä Suomen talouden että eläkejärjestelmän kannalta välttämätöntä. Monilla aloilla tarvitaan lisää työvoimaa, jonka houkuttelemiseksi Suomen on oltava avoin ja kaikille turvallinen yhteiskunta, jossa minkäänlaista

syryntää ei suvaita. Samaan aikaan on erittäin tärkeää pitää huolta työntekijöiden työkyvystä ja osaamisen kehittämisestä. Meillä ei ole varaa menettää vuosittain lähes 20 000 ihmistä ennenaikaisesti työkyvyttömyyseläkkeelle. Työelämään tarvitaan joustoja osatyökykyisten

työllistämiseen ja myös monen työhaluisen eläkeläisen saamiseksi osa-aikaisiin töihin. Nykyisissä ja tulevissa eläkeläisissä on valtava työvoimapotentialiaali paikkaamaan historiallisen alhaisen syntyvyyden aiheuttamaa työikäisen väestön kasvavaa vajetta.

Ajankohtaista eläkejärjestelmästä

Vanhuuseläkkeelle siirtyminen on myöhentynyt merkittävästi eläkeuudistuksen 2017 jälkeen. Suomalaiset siirtyivät vuonna 2022 työeläkkeelle keskimäärin 62,2-vuotiaana. Asia käy ilmi Eläketurvakeskuksen alkuvuonna 2023 tekemästä tutkimuksesta. Viime vuonna eläkkeelle siirtyminen tosin notkahti parilla kuukaudella edellisvuoteen verrattuna. Syynä oli poikkeuksellisen suuri 6,8 prosentin indeksikorotus työeläkkeisiin, mikä johti eläkehakemusten tulvaan vuoden 2022 lopussa. Hieman maltillisempaa indeksikorotusta odotetaan myös seuraavassa vuodenvaihteessa suojaamaan eläkkeiden ostovoimaa kiihtyneeltä inflaatiolta. Indeksikorotus lisänee tänäkin vuonna jonkin verran kiinnostusta eläkkeen hakemiseen.

Työeläkevakuutusmaksuun sisältyvä hoitokustannusosa muuttui vuoden 2023 alusta yhtiökohtaiseksi. Nyt kullakin työeläkeyhtiöllä on hoitokustannusosalle omat maksuperusteensa. Muutoksen odotetaan lisäävän kilpailua eläkelaitosten välillä ja luovan toiminnan tehostamiselle entistä voimakkaammat kannusteet.

Vuoden 2023 alusta tuli voimaan laki yrittäjien työtulon määrittelyn tarkennuksista ja voimassa olevien vakuutusten työtulojen tasojen tarkistamisesta. Ilmarisessa on aloitettu lain mukaisesti yrittäjien työtulon tasojen tarkistamiset. Tarkistus koskee tänä vuonna alle 15 000 euron vuotuisella työtulolla vakuuttavia yrittäjiä, jos työtuloon ei ole tehty olennaista muutosta kolmeen viimeiseen vuoteen. Työtuloa voidaan nostaa työeläkevakuuttajan toimesta tarkistuksessa enintään 4 000 euroa, jotta yrittäjän kuukausittaisen vakuutusmaksun korotus pysyy kohtuullisena noustun enintään 85 euroa. Työtulo voi

jäää myös ennalleen tai laskea. Muutoksen tavoitteena on parantaa yrittäjien eläke- ja sosiaaliturvaa sekä tukea yrittäjän eläkelain toimeenpanoa. Yrittäjien eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmän laajemmalle uudistukselle on edelleen tarvetta.

Suomalaisten luottamus eläkejärjestelmään on säilynyt korkealla tasolla. Eläketurvakeskuksen tuoreen Eläkebarometrin mukaan kaksi kolmasosaa vastaajista luottaa eläkejärjestelmään ja lähes yhtä moni ajattelee, että eläkevaroja hoidetaan luotettavasti. Luottamus on hieman laskenut edellisistä Eläkebarometri-tutkimuksista.

Uudessa hallitusohjelmassa on todettu, että eläkejärjestelmän kulmakiviä ovat mm. etuus- ja vakuutusperusteisuus, lakisääteisyys, ansiosidonnaisuus ja omaisuudensuoja. Tarkoitus on valmistella muutoksia työeläkelainsäädäntöön, jotta rahoituksellinen kestävyys voidaan varmistaa ja etuustaso turvata. Muutoksia tarvitaan huoltosuhteen heikkenemisen sekä talouden kehitykseen, eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvän epävarmuuden takia. Valmistelun tulee löytää valtiovarainministeriön ja Eläketurvakeskuksen yhteistyönä tehtävän arvioinnin pohjalta keinot eläkevakuutusmaksutason pitkän aikavälin vakauttamiseen sekä julkisen talouden kokonaisuuden merkittävään vahvistamiseen pitkällä aikavälillä sääntöpohjaisen vakautusjärjestelmän avulla. Ohjelmaan on kirjattu myös, että käynnistetään arviointi YEL-järjestelmän kehittämistarpeista. Osana arviointia selvitetään YEL-maksujen keskittämistä Melaan.

Hallitus valmistelee työeläkepolitiikkaa koskevat asiat keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa kolmikantaisesti. Hallitus pyytää järjestöjä neuvottelemaan yhdessä hallituk-

sen kanssa ja esittämään tarpeelliset toimet edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Hallitus sitoutuu tekemään tarvittavat päätökset tavoitteen saavuttamiseksi, mikäli järjestöt eivät yhdessä hallituksen kanssa löydä yhteisymmärrystä muutoksista tammikuuhun 2025 mennessä.

Toimintaympäristö ja sijoitusmarkkinat

Taloukasvu on kiihtyneen inflaation ja keskuspankkien nopeasti kiristyneen rahapolitiikan myötä heikentynyt viime vuodesta. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ennustaa kuluvan vuoden taloukasvun hidastuvan globaalisti noin 3 prosenttiin, Yhdysvalloissa 1,8 prosenttiin ja euroalueella 0,9 prosenttiin. Valtiovarainministeriö ennustaa Suomen taloudelle nollakasvua.

Taloukasvua hidastaa nopeasti kiristynyt rahapolitiikka, mutta vahva työllisyys- ja palkkakehitys on tukenut kysyntää erityisesti palvelualoilla. Teollisuudessa kasvunäkymät ovat olleet selvästi heikommat. Etenkin euroalueella taloukasvu on ollut tammi-kesäkuussa vaimeampaa. Kiinassa taloukasvu oli ensimmäisellä neljänneksellä ripeää, mutta sen arvioidaan hidastuneen selvästi vuoden toisen neljänneksen aikana. Odotukset aiempaa elvyttävämmän talouspolitiikan tarpeesta Kiinan taloukasvun kiihdyttämiseksi ovatkin

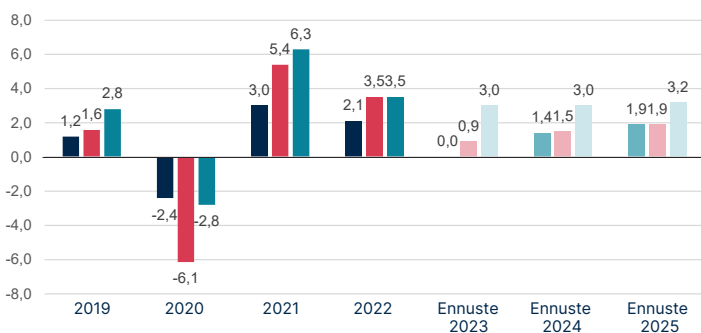
kasvaneet. Yhdysvalloissa taloukasvu on ollut alkuvuoden aikana odotettua nopeampaa.

Suomessa taloukasvu kääntyi ensimmäisellä vuosipuoliskolla loivaan kasvuun loppuvuoden taantuman jälkeen. Inflaatio ja rahoituskustannusten nousu hillitsee kulutuskysyntää ja investointeja muun muassa asuinrakentamisessa. Koska Suomessa vaihtuvakorkoisten lainojen osuus on merkittävä, rahapolitiikka vaikuttaa verrattain nopeasti yksityiseen kulutukseen ja yritysten investointeihin. Vastaavasti reaali-palkkakehityksen odotetaan kääntyvän tukemaan paremmin yksityistä kulutuskysyntää, kun inflaatio hidastuu.

Inflaatio on hidastunut vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Kuluttajahintojen vuosimuutos kesäkuussa oli euroalueella 5,5 prosenttia ja Yhdysvalloissa 3,0 prosenttia. Ruoan ja energian hintojen vaikutuksista puhdistettu pohjainflaatio on kuitenkin laskenut tavoiteltua hitaammin varsinkin palveluissa.

Yhdysvaltain keskuspankki Fed nosti keskeisiä ohjauskorkojaan tammi-kesäkuussa 0,75 prosenttiyksikköä vaihteluvälille 5,00–5,25 prosenttia, mutta jätti kesäkuussa ohjauskorkojen noston väliin ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2022 alun. Myös Euroopan keskuspankki EKP hidasti keskeisten ohjauskorkojen nostotahtia vuoden toisen neljänneksen

Taloukasvu ja ennusteet

■ Suomi (VM) ■ Euroalue (IMF) ■ Maaialmantalous (IMF)

Lähteet: Tilastokeskus, VM (15.6.2023), IMF (ennuste 7/2023)

Osakemarkkinoiden kurssikehitys

■ Eurooppa (Euro Stoxx 50) ■ Suomi (OMX Helsinki) ■ USA (S&P 500)

aikana – talletuskorkoa nostettiin tammi–kesäkuun aikana yhteensä 1,50 prosenttiyksikköä tasolle 3,50 prosenttia. Korkomarkkinat hinnoittelevat ohjauskorkojen nostojen päättyvän Yhdysvalloissa ja euroalueella kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Pääomamarkkinoiden kehitys vuoden ensimmäisellä puoliskolla oli pääosin hyvää erityisesti listatuissa osakkeissa. Maaliskuussa ilmenneet huolet Yhdysvaltojen pankkisektorin ongelmien aiheuttamista vaikutuksista rahoitusvakauteen rauhoittuivat julkisen sektorin tuen avulla. Odotukset välittömän taantuman uhasta siirtyivät etenkin Yhdysvalloissa odotettua vahvemman työllisyyskehityksen seurauksena.

Osakemarkkinoiden kehitys kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla vaihteli alueittain. Yhdysvalloissa osakemarkkinan (S&P 500 -indeksi) tuotto tammi–kesäkuussa oli noin 17 prosenttia erityisesti suurimpien teknologia-yrityksien positiivisen tuottokehityksen seurauksena. Vastaavasti vuoden ensimmäisen neljänneksen vahvan tuottokehityksen jälkeen Euroopassa osakemarkkinatuotot olivat selvästi Yhdysvaltoja vaimeampia laajan STOXX Europe 600 -indeksin tammi–kesäkuun tuoton jäädessä noin 12 prosenttiin. Suomessa osakemarkkinat laskivat vuoden toisella nel-

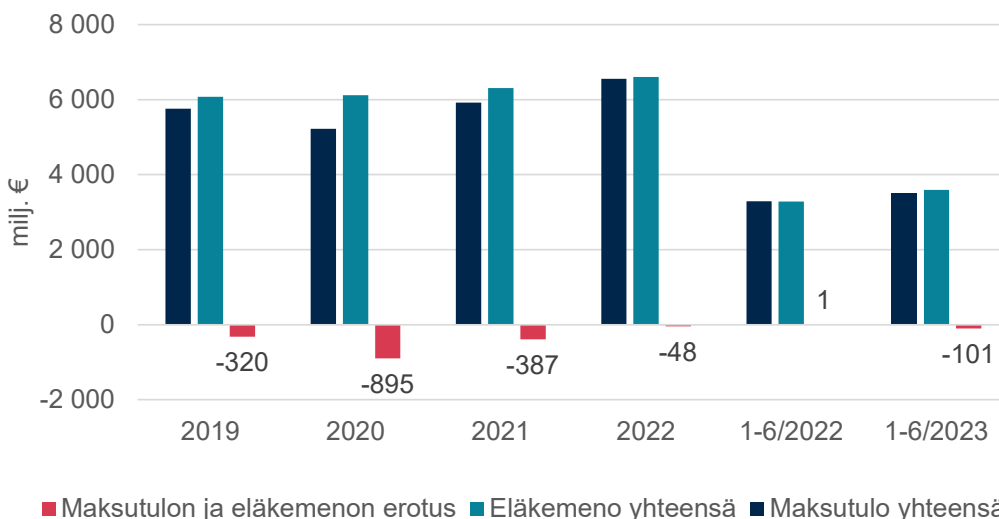
jänneksellä noin viisi prosenttia vieden koko kuluvan vuoden tuoton noin kolme prosenttia negatiiviseksi. Osakemarkkinoiden epävarmuutta kuvaava tuottojen vaihtelu eli volatilitteetti laski vuoden toisella neljänneksellä matalalle tasolle.

Valtionlainojen tuottokäyrät olivat kesäkuun lopussa edelleen selvästi invertoituneet. Tuottokäyrällä esimerkiksi kahden vuoden korko oli selvästi kymmenen vuoden korkoa korkeammalla tasolla, korkomarkkinoiden hinnoittelussa korkojen laskua nykyisiltä tasoilta tulevina vuosina. Tuottokäyrien inversiota pidetään merkinä kireästä rahapolitiikasta ja tulkitaan usein ennakoivan talouskasvun hidastumista.

Luottoriskimarginaalit pienenivät maltillisesti tammi–kesäkuussa sekä hyvän että heikommän luottoluokituksen joukkovelkakirjalainoissa. Luottoriskimarginaalit ovat kuitenkin korkeammalla tasolla kuin viime vuoden alussa, ja nopeasti kohonneet rahoituskustannukset ovat lisänneet uudelleenrahoitus- ja luottohäiriöriskejä erityisesti kiinteistösektorilla, mitä osaltaan vauhdittaa pankkien kiristyneet luotonannon ehdot.

Yhdysvaltain dollari heikkeni vuoden alusta euroa vastaan vajaat kaksi prosenttia tasolle 1,09. Japanin jeni puolestaan heikkeni huo-

Vakuutusmaksutulo ja eläkemeno tammi–kesäkuu 2023

mattavasti, yli kymmenen prosenttia, euroa vastaan tammi–kesäkuussa muun muassa kasvaneen korkoeron vuoksi. Japanin keskuspankki on pitänyt rahapolitiikkansa selvästi elvyttävämpänä kuin muut keskeiset keskuspankit.

Vakuutustoiminta

Tammi–kesäkuun vakuutusmaksutulo nousi 3 493 (3 287) miljoonaan euroon. Maksutuloa kasvatti asiakkaiden palkkasumman kasvu. Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden tammi–kesäkuun palkkasumma kasvoi 6,7 prosentilla 13 301 (12 461) miljoonaan euroon. Vakuutusten lukumäärä aleni ja oli kesäkuun lopussa yhteensä 134 155 (138 900) kappaletta. Maksutulolla mitattuna nettoasiakashankinta oli 70 (91) miljoonaa euroa ja asiakaspysyvyys 96,4 (97,1) prosenttia.

Ilmarisella oli kesäkuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 454 950 (453 938). Heille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 3 594 (3 287) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäättöksiä tehtiin tammi–kesäkuussa yhteensä 16 679 (18 830) kappaletta, joka oli 11 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Uusia työkyvyttömyyseläkepäättöksiä tehtiin 4 738 (4 894) kappaletta, missä laskua vuoden takaisesta oli 3 prosenttia. Tammi–kesäkuussa

työkyvyttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuelle siirtyi 1791 (1 847) henkilöä, joka on 3 prosenttia viime vuotta vähemmän. Uusia kuntoutuspäätöksiä tehtiin 1 689 (1 992) kappaletta.

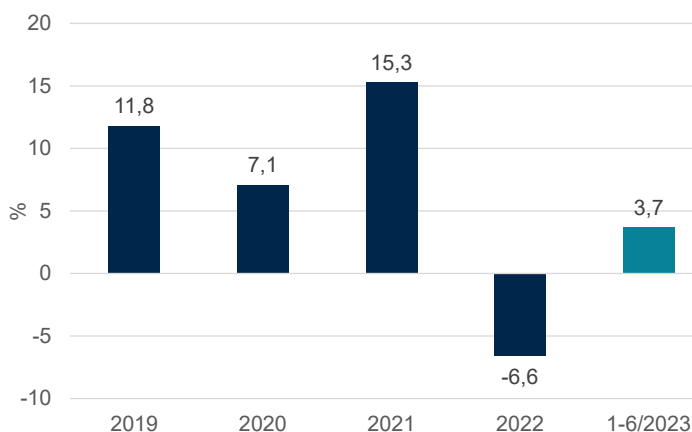
Vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika oli keskimäärin 6 (3) päivää ja työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika keskimäärin 39 (35) päivää.

Sijoitustuotot

Ilmarisen sijoitukset olivat kesäkuun lopussa käyvin arvoin yhteensä 58 218 miljoonaa euroa (56 264). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 3,7 (-6,2) prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 5,5 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 2,0 prosentin vuotuisesta reaalityottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,8 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 3,8 prosentin vuotuisesta reaalityottoa.

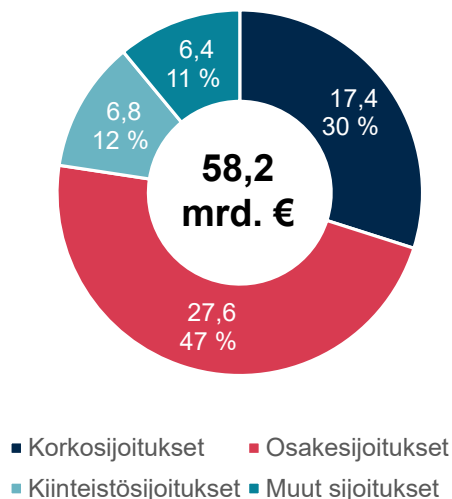
Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 29,9 (29,8) prosenttia ja tuotto käyville arvoille 3,7 (-5,2) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 17 416 (16 748) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 25,5 (23,8) prosenttia

Sijoitustuotot 2019–Q2/2023

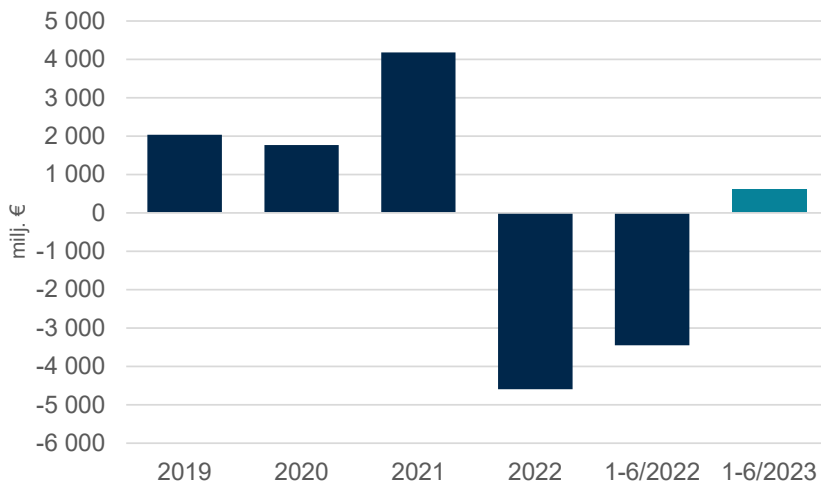

Sijoitusten keskimääräinen nimellistuotto 5 vuodelta 5,5 % ja reaalityotto 2,0 %

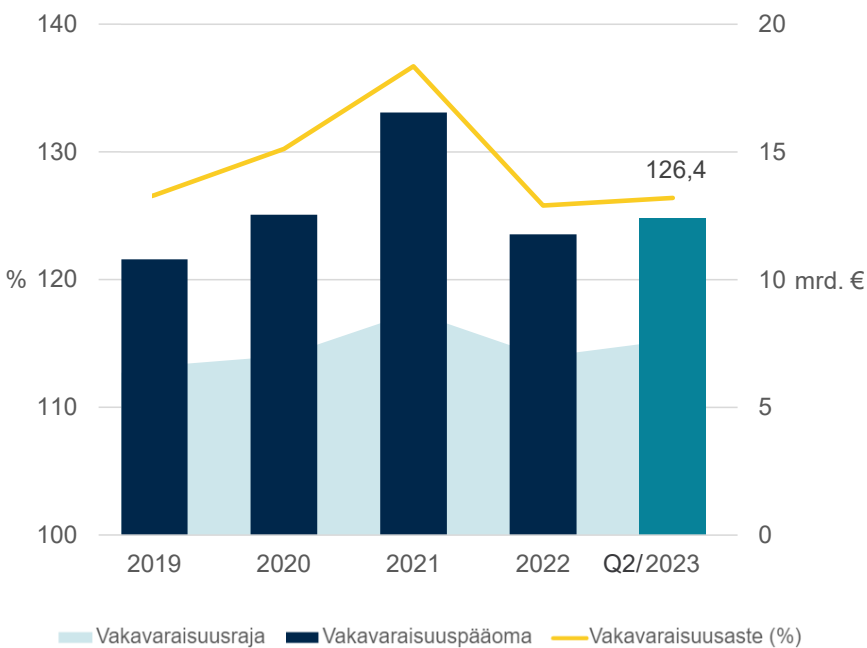
Sijoitusten jakauma 30.6.2023

Kokonaistulos 2019–Q2/2023, milj. €

Vakavaraisuus 2019–Q2/2023

ja tuotto 4,1 (-6,5) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 4,0 (2,7) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 47,5 (46,6) prosenttia. Niiden arvo oli kesäkuun lopussa 27 645 (26 232) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 31,7 (28,5) pro-

senttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 26,6 (29,8) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoon laskettu tuotto oli 5,7 (-9,6) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 7,6 (-15,3) prosenttia.

Kiinteistösijoitukset olivat kesäkuun lopussa 6 756 (6 834) miljoonaa euroa. Kiinteistösi-
joitusten osuus kaikista sijoituksista oli 11,6

(12,1) prosenttia ja niiden kokonaistuotto oli 0,1 (2,3) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesijoituksia sekä muita sijoituksia oli kesäkuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 11,0 (11,5) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli -1,0 (-1,1) prosenttia ja arvo kesäkuun lopussa 6 402 (6 450) miljoonaa euroa.

Tulos ja vakavaraisuus

Ilmarisen kokonaistulos toisen vuosineljänneksen päättyessä käyvin arvoin oli 605 (-3 447) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 587 (-3 512) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos 16 (38) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 2 (27) miljoonaa euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulujen suhde palkkasummaan ja työtuloon parani alkuvuonna 0,35 (0,39) prosenttiin ja hoitokulut per eläkkeensaajat ja vakuutetut aleni 43 (45) euroon.

Vakavaraisuusaste nousi 126,4 (125,8) prosenttiin ja vakavaraisuuspääoma 12 401 (11 777) miljoonaa euroon. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma oli 218 (213) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 11 211 (12 134) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutusvastuu 980 (-559) miljoonaa euroa.

Vakuutustekninen vastuovelka oli 46 479 (45 198) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuelassa 47 009 (45 728) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YEL:n mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (HTV) tammi-kesäkuussa oli 587 (607). Kesäkuudella 2023 Ilmarisessa työskentelee 32 kesätyöntekijää. Henkilöstön työvire on erinomaisella tasolla (4,2 asteikolla 1-5). Henkilöstön suositteluaste eNPS oli alkuvuonna keskimäärin +43 asteikolla -100 – +100. Sairauspoissaoloprosenttimme oli 1,7 prosenttia (2,3 %).

Ilmarisen johtoryhmässä on aloittanut kolme uutta jäsentä: Asiakkuusjohtajana aloitti

huhtikuun alussa KTM **Esa Jäntti**. Hän siirtyi Ilmariselle Nooa Säästöpankki Oy:n toimitusjohtajan tehtävistä. Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtajana aloitti toukokuun alussa FM **Kaisa Ala-Laurila**. Hänellä on vahva media-alan kokemus ja hän on työskennellyt aiemmin muun muassa A-lehtien toimitusjohtajana. Talous- ja riskienhallintajohtajana aloitti kesäkuun alussa FM, SHV **Mira Kauppi**. Kauppi seuraa tehtävässään **Matias Klemeää**, joka siirtyi Ilmarisen sijoitusorganisaation allokatiotiimiin strategiksi. Kauppi on työskennellyt Ilmarisessa talouden, tiedolla johtamisen sekä liiketoiminnan kehittämisen tehtävissä vuodesta 2019 lähtien, mitä ennen hän työskenteli pitkään OP-ryhmässä.

Ilmarisen lapsiparkki äänestettiin yleisöäänestyksessä kymmenen finalistin joukosta toiselle sijalle Oikotien Työelämän vastuullisuusteko -kampanjassa. Lapsiparkkiin ilmarislaisten alakouluikäiset lapset voivat tulla satunnaisen hoidon tarpeeseen vanhemman työpäivän ajaksi, kun lapset ovat jo lomalla, mutta vanhemmat vielä töissä. Tämä on yksi tapa, jolla Ilmarinen tukee henkilöstönsä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Kesäkuussa 2023 Ilmarisen lapsiparkki järjestettiin jo kahdeksatta kertaa.

Osallistumme myös kesäkaudella 2023 yritysten ja yhteisöjen väliseen Kilometrikisäpyöräilyhaasteeseen ja sen yhteydessä järjestettävään Suomen Punaisen Ristin Ketjureaktio -hyväntekeväisyyspaukseen.

Vastuullisuus

Helmikuussa julkistimme uuden kestävyysohjelmamme. Sen kärkinä ovat ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja ihmisoikeudet.

Maaliskuussa julkaisimme vuosi- ja kestävyysraporttimme vuodesta 2022. Raporttoimme kansainvälisen GRI-standardin mukaisesti. Ilmastoasioiden raportoinnissa hyödynsimme myös kansainvälistä TCFD-viitekehystä (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) ja luonnon monimuotoisuutta tarkasteltaessa TNFD-viitekehysten (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) beta-versiota. Liityimme myös luonnon monimuotoisuutta tukevan TNFD Forumin jäseniksi.

Ilmarisen tavoite on hiilineutraali sijoitus-salkku vuoden 2035 loppuun mennessä. Siirryimme suorien listattujen osakesijoitusten saralla vertailuindeksiin, joka huomioi erityisesti ilmastonäkökulmat. Olimme ankkurisi-joitajana neljässä ilmastoon keskittyvässä ETF-indeksirahastossa. Sijoitimme niihin yhteensä 5 167 miljoonaa euroa. Ryhdyimme myös laskemaan oman operatiivisen toimintamme hiilijalanjälkeä.

Aktiivisena omistajana osallistuimme lähes kaikkiin salkkumme kotimaisten listayhtiöiden yhtiökokouksiin paikan päällä. Erityistä huomiota kiinnitimme muun muassa palkitsemisraportointiin. Ulkomaisissa yhtiökokouksissa hyödynsimme palveluntarjoajan äänestyspalvelua ja -periaatteita, jotka huomioivat vastuullisuusseikat.

Yritysvastuuta koskevaan sääntelyyn tulevat muutokset koskevat myös Ilmarista. Yksi tulevassa sääntelyssä painottuva osa-alue ovat ihmisoikeudet ja yritysten tapa johtaa ihmisoikeusvaikutuksiaan. Aloitimme ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusprosessin. Osana sitä järjestimme henkilöstöllemme ihmisoikeuskoulutusta. Liityimme myös YK:n vastuullisen sijoittamisen kattojärjestön PRI:n ihmisoikeusaloitteeseen (PRI Advance).

Tulevaisuuden näkymät ja keskeiset epävarmuustekijät

Inflaation pitkittyminen ja kuluttajien ostovoiman heikkeneminen sekä Venäjän sotatoimet Ukrainassa varjostavat maailmantalouden kasvunäkymiä. Globaalin talouskasvun odotetaan hidastuvan kuluvana vuonna noin 3 prosenttiin ja Suomen talouden heikkenevän nollakasvuun.

Ilmarisen maksutulon odotetaan kasvavan palkkasummien kasvun myötä, mutta kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan edellisvuodesta.

Inflaatiopaineiden odotettua pidempi kesto ja sitä seuraava pitkittynyt, entistä kireämpi rahapolitiikka ovat geopolitiittisten jännitteiden ohella keskeisiä riskitekijöitä talouskasvulle ja pääomamarkkinoille. Lisäksi yritysten tuloksenäkymien heikkeneminen aiheuttaa epävarmuutta markkinoilla. Erityisesti kiinteistösek-

torin sekä velkaantuneiden yritysten ja kotitalouksien ongelmat uhkaavat kasautua kireän rahapolitiikan pitkittyessä.

Keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, työkyvyttömyyseläkealkavuuden muutoksiin, sijoitusmarkkinoiden epävarmuuteen sekä väestörakenteen kehitykseen ja poikkeuksellisen alhaiseen syntyvyyteen.

Lisätietoja

- Jouko Pölönen, toimitusjohtaja, p. 050 1282
- Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016
- Kaisa Ala-Laurila, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, p. 040 777 9212

Liitetaulukot

Tiivistelmä tunnusluvuista	1.1.–30.6.2023	1.1.–30.6.2022	1.1.–31.12.2022
Vakuutusmaksutulo, milj. e	3 493	3 287	6 558
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	2 061	-3 790	-4 009
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	3,7	-6,2	-6,6
	30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022
Vastuuvelka, milj. e	46 479	45 596	45 198
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	12 401	13 106	11 777
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,6	1,6	1,7
Eläkevarat, milj. e ²⁾	59 410	57 816	57 505
% vastuuvasta	126,4	129,3	125,8
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	26 345	24 590	24 924
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 720	1 702	1 705

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuvasta + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta.

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat	30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022
Vakavaraisuusraja, milj. e	7 637	8 024	6 990
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	22 911	24 073	20 970
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	12 401	13 106	11 777
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	126,4	129,3	125,8
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,6	1,6	1,7

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvastaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

Tulosanalyysi, milj. e	1.1.–30.6.2023	1.1.–30.6.2022	1.1.–31.12.2022
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	16	38	132
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	587	-3 512	-4 801
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 061	-3 790	-4 009
- Vastuuvastan tuottovaatimus	-1 474	278	-792
Hoitokustannustulos	2	27	58
Muu tulos	0	0	18
Kokonaistulos	605	-3 447	-4 592

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)	Perusjakauma						Riski- jakauma			
	30.6.2023	30.6.2022		31.12.2022		30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022		
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	17 415,7	29,9	16 392,4	28,9	16 748,2	29,8	19 531,9	33,5	32,8	26,6
Lainasaamiset ¹⁾	1 678,0	2,9	1 885,3	3,3	1 778,3	3,2	1 678,0	2,9	3,3	3,2
Joukkovelkakirjalainat	14 866,5	25,5	13 594,5	24,0	13 390,5	23,8	18 431,8	31,7	23,6	31,5
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2)}	871,2	1,5	912,6	1,6	1 579,4	2,8	-577,9	-1,0	5,9	-8,1
Osakesijoitukset yhteensä	27 645,0	47,5	27 389,3	48,3	26 231,9	46,6	27 596,4	47,4	45,9	44,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	18 496,6	31,8	18 355,4	32,4	17 419,5	31,0	18 448,1	31,7	30,0	28,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	7 641,2	13,1	7 757,6	13,7	7 329,0	13,0	7 641,2	13,1	13,7	13,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	1 507,1	2,6	1 276,3	2,3	1 483,4	2,6	1 507,1	2,6	2,3	2,6
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 755,9	11,6	6 919,6	12,2	6 834,0	12,1	6 776,5	11,6	12,3	12,2
Suorat kiinteistösijoitukset	6 042,4	10,4	6 213,5	11,0	6 127,4	10,9	6 063,0	10,4	11,0	10,9
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	713,5	1,2	706,1	1,2	706,6	1,3	713,5	1,2	1,3	1,3
Muut sijoitukset	6 401,9	11,0	6 004,4	10,6	6 450,1	11,5	6 562,4	11,3	11,1	12,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	5 087,6	8,7	4 394,1	7,7	4 817,6	8,6	5 087,6	8,7	7,7	8,6
Hyödykesijoitukset	3,7	0,0	91,2	0,2	70,3	0,1	16,7	0,0	0,3	0,7
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 310,6	2,3	1 519,1	2,7	1 562,3	2,8	1 458,0	2,5	3,1	3,0
Sijoitukset yhteensä	58 218,5	100,0	56 705,7	100,0	56 264,2	100,0	60 467,2	103,9	102,2	95,1
Johdannaisten vaikutus							-2 248,8	-3,9	-2,2	4,9
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	58 218,5	100,0	56 705,7	100,0	56 264,2	100,0	58 218,5	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 4,0 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot.
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaa-
miset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa
muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä
infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitus-
yhtiöt.

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet
riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoitus-
lajeihin.

Sijoitustoiminnan netto- tuotto sitoutuneelle pääomalle	Sijoitusten nettotuotot markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	30.6.2023	30.6.2023	30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022
	milj. e	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	631,2	17 179,2	3,7	-5,2	-5,2
Lainasaamiset ¹⁾	43,4	1 758,2	2,5	1,9	3,2
Joukkovelkakirjalainat	579,4	14 113,5	4,1	-6,5	-6,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	8,4	1 307,5	0,6	-1,5	-3,5
Osakesijoitukset yhteensä	1 489,7	26 095,0	5,7	-9,6	-10,2
Noteeratut osakkeet ³⁾	1 308,8	17 236,1	7,6	-15,3	-14,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	147,6	7 388,0	2,0	4,8	-2,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	33,3	1 471,0	2,3	4,6	21,3
Kiinteistösijoitukset yhteensä	5,7	6 793,1	0,1	2,3	1,3
Suorat kiinteistösijoitukset	2,3	6 080,3	0,0	1,8	0,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	3,4	712,9	0,5	6,9	6,3
Muut sijoitukset	-62,5	6 321,9	-1,0	-1,1	-1,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	70,7	4 812,3	1,5	6,2	8,2
Hyödykesijoitukset	-6,4	20,4	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	-126,8	1 489,2	-8,5	-22,0	-22,0
Sijoitukset yhteensä	2 064,1	56 389,2	3,7	-6,2	-6,6
Sijoituslajeille kohdistamatta- mat tuotot, kulut ja liikekulut	-2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	2 061,3	56 389,2	3,7	-6,2	-6,6

1) Sisältää kertyneet korot.

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahinta-
saamiset ja -velat.

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdis-
taa muualle.

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä
infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyh-
tiöt.

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet
riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoitus-
lajeihin.

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen
muutoskauden aikana tapahtuneet kassavirrat
(Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja
ostojen/kulujen erotusta).

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikau-
den alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut
kassavirrat.